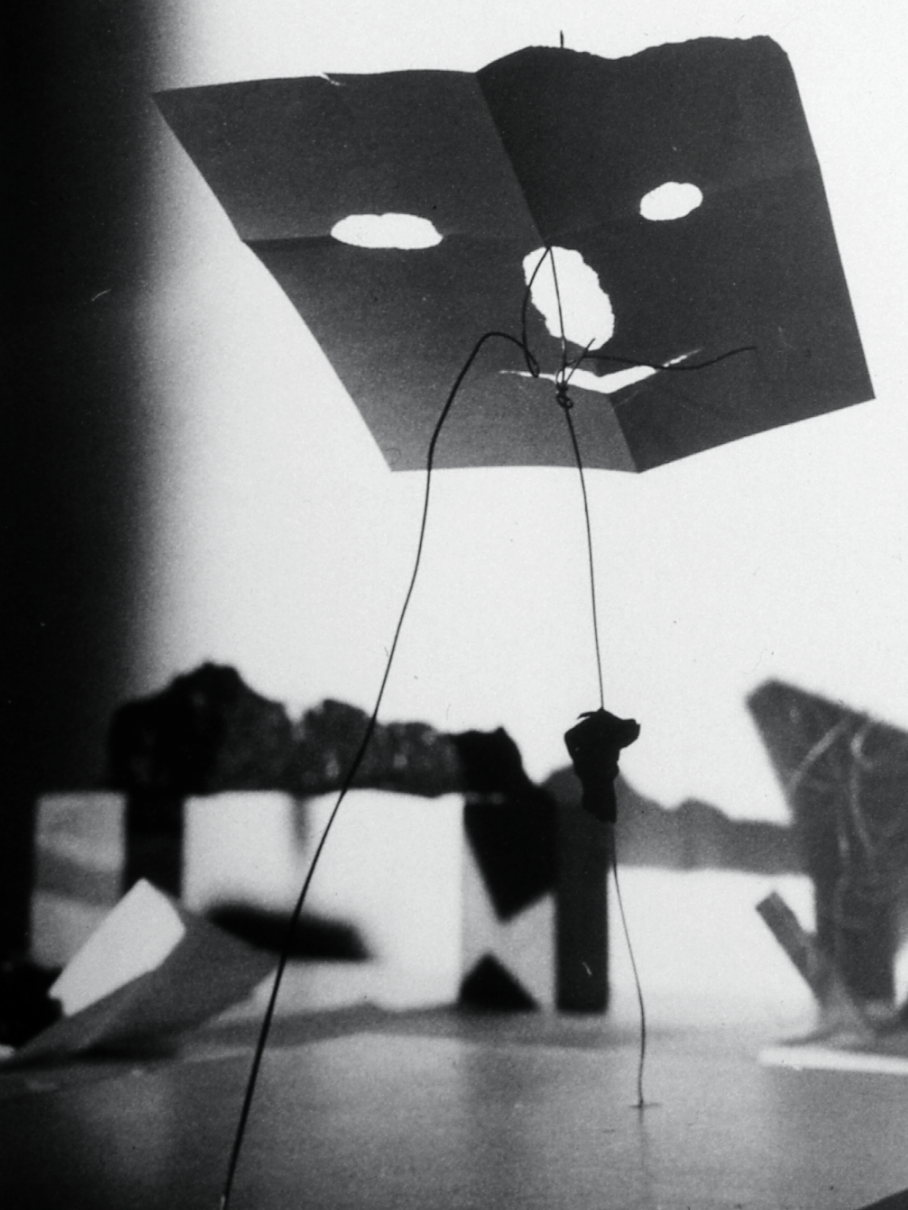
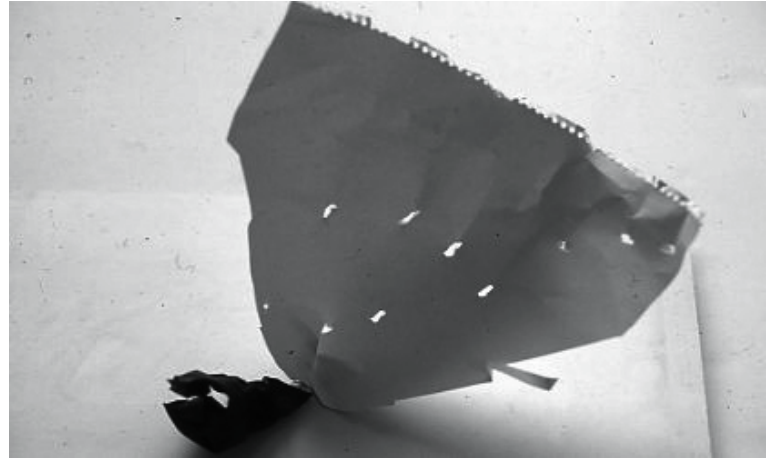
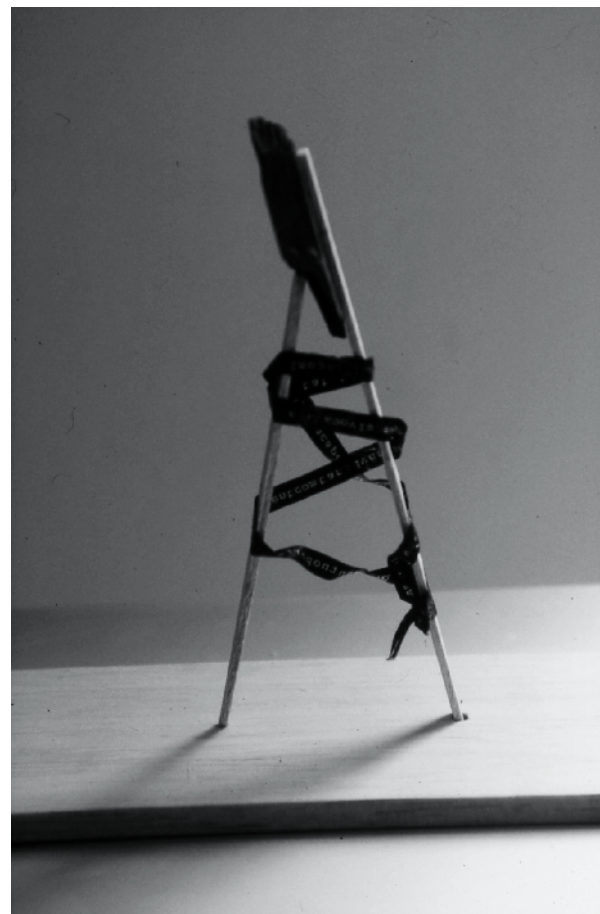
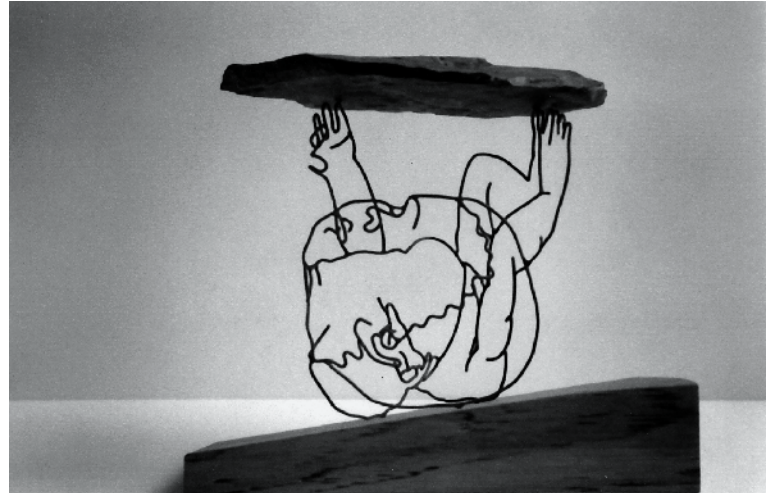
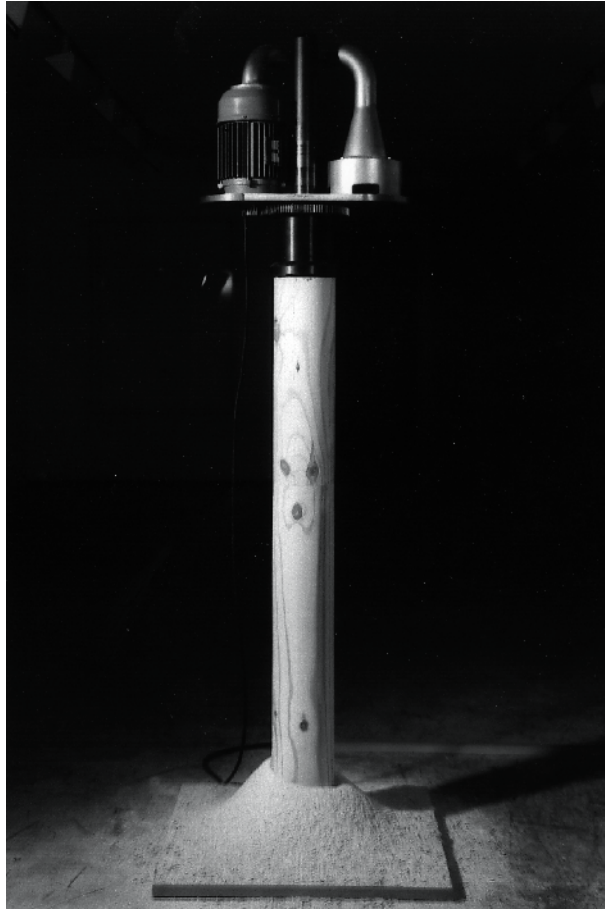

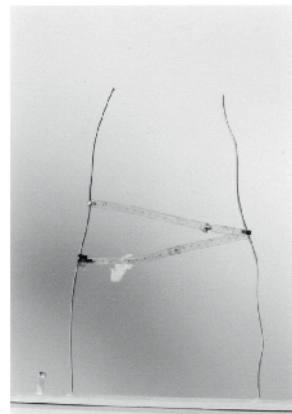
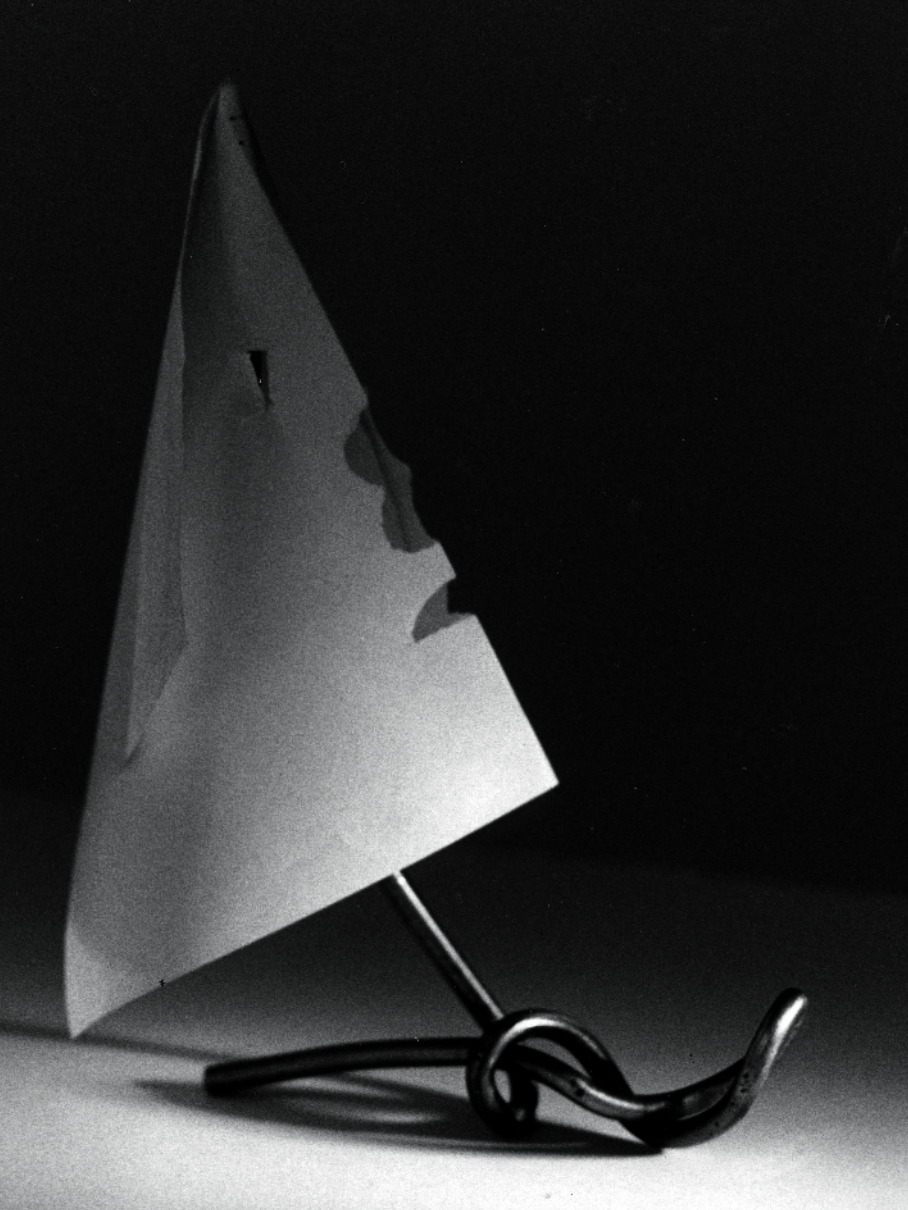

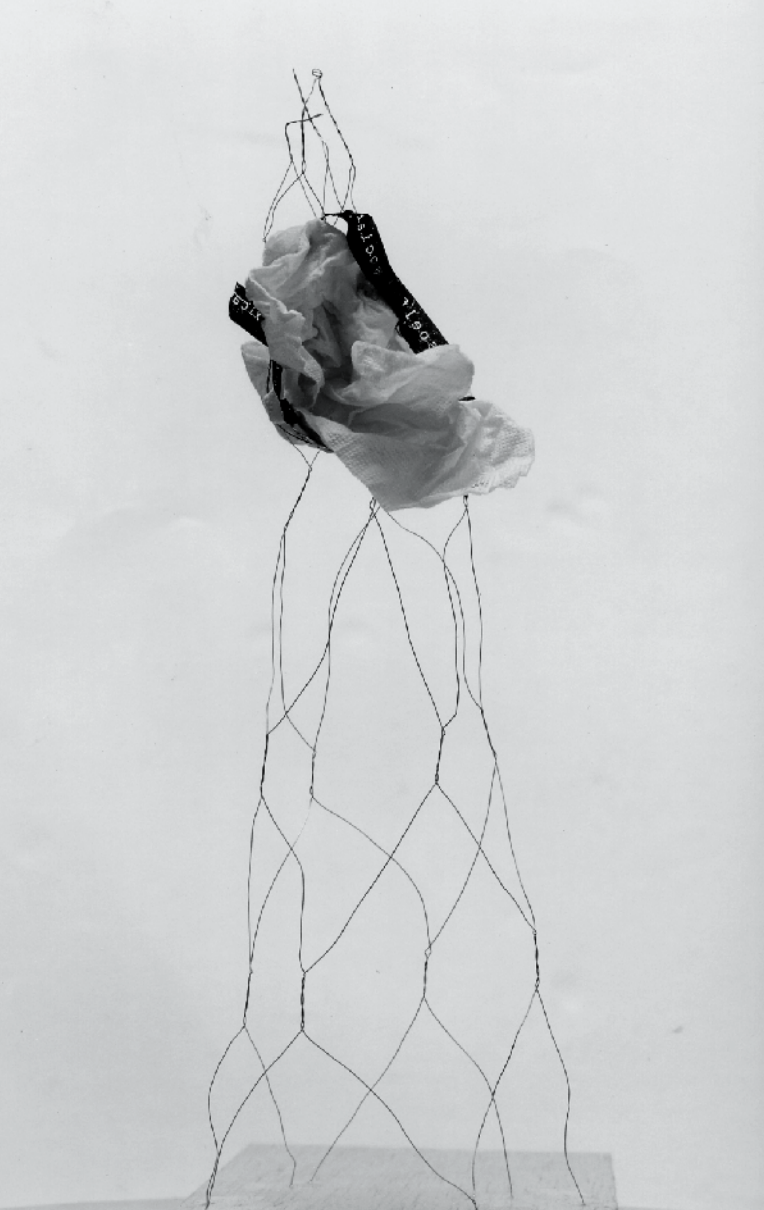

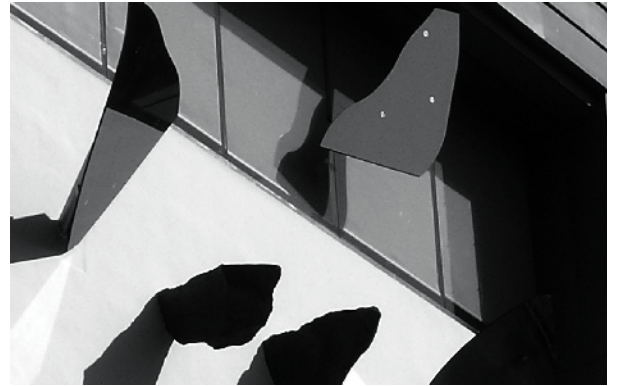

Em plau presentar “Públic i privat”, de l’artista Antoni Llena, una exposició que acull el Centre d’Art Contemporani Can Sisteré dins del cicle *Art i territori*.

Pioner de l’art conceptual i l’art povera a Espanya, Antoni Llena és un dels artistes catalans més reconeguts i de més projecció, amb un univers plàstic associat a conceptes com ara el buit, l’efímer o la fragilitat, sempre resultat d’una recerca en els límits de l’art.

Antoni Llena arriba a Santa Coloma amb una llista d’exposicions, d’obres en els centres d’art de referència nacional, de col·leccions públiques i privades, i d’articles i llibres, difícil d’enumerar. Això no és obstacle perquè conservi intacta la seva creativitat.

A “Públic i privat”, l’artista proposa un recorregut per diferents projectes i intervencions a l’espai públic que transformen el que podríem pensar que ha de ser monumental i durador en un exemple d’art urbà contemporani.

L’aproximació de l’art a la ciutadania des de Santa Coloma de Gramenet és un dels objectius principals del Centre d’Art Contemporani Can Sisteré. Volem fer extensiva aquesta oportunitat a tot l’espai d’influència metropolitana a través de l’obra d’Antoni Llena, un referent inqüestionable de l’art contemporani català.

Núria Parlon Gil

Alcaldessa de Santa Coloma de Gramenet

David i Goliat

Jessé va dir al seu fill David: “Pren aquest sac de blat torrat i aquests deu pans, i corre a portar-ho als teus germans, al campament. Aquests deu formatges, porta’ls al comandant. Informa’t de com estan els teus germans i torna amb la seva soldada.” [...]

David es va llevar de bon matí, confià el ramat a algú que el vigilés, va carregar-ho tot i se n’anà, tal com Jessé li havia manat. Quan va arribar al campament, les tropes formaven en ordre de batalla i llançaven crits de guerra. Israelites i filisteus estaven arreglats, un exercit enfront de l’altre. David va descarregar el que portava, ho confià al guardià dels bagatges i corregué al camp de batalla a saludar els seus germans. Mentre conversava amb ells, s’avançà des de les files dels filisteus aquell desafiador que es deia Goliat, el filisteu de Gat, i es va posar a fer els discursos de cada dia. David ho va sentir. Tots els israelites, en aparèixer aquell home, van retirar-se esporuguits. [...]

David digué a Saül: “Que ningú no s’acovardeixi per aquest filisteu. Aquest servent teu anirà a lluitar contra ell.” Però Saül respongué a David: “Tu no pots posar-te al davant d’aquest filisteu i lluitar contra ell. Tu encara ets un noi, i ell està avesat a combatre des de jove.” David li va explicar: “El teu servent és pastor del ramat del seu pare. Si ve un lleó o un ós i s’emporta una ovella del ramat, el persegueixo, l’ataco i li prenc la presa de la boca. I si s’abraona contra mi, l’agafo per sota la barra i el mato.

El teu servent ha matat lleons i óssos: aquest filisteu incircumcís serà com un d’ells, perquè ha desafiat les tropes del Déu viu!”. David va dir també: “El Senyor, que m’ha salvat d’óssos i lleons, també em salvarà d’aquest filisteu.” Aleshores Saül li digué: “Vés, i que el Senyor sigui amb tu.” Saül va vestir David amb la seva pròpia armadura i li posà un casc de bronze i una cuirassa. Sobre l’armadura, David es va cenyir l’espasa. Però quan provà de moure’s, no podia, perquè no hi estava avesat. Digué, doncs, a Saül: “Amb tota aquesta ferramenta a sobre, no podria caminar. No hi estic acostumat.” I es va treure l’armadura. Prengué el seu bastó, trià cinc palets ben llisos del torrent, se’ls ficà al sarró i, amb la fona a la mà, va avançar cap al filisteu. El filisteu, precedit del seu escuder, anava acostant-se a David. Llavors, fixant-se en David, el va menysprear: no era més que un xicot de cabell roig i de bona presència. I li va dir: “Et penses que sóc un gos, que véns amb aquest bastó?”. El filisteu es posà a maleir David en nom dels seus déus. Després li digué: “Vine, que donaré la teva carn als ocellots i als animals feréstecs.” David li va respondre: “Tu véns contra mi amb l’espasa, la llança i la javelina, però jo vinc contra tu en nom del Senyor de l’univers, el Déu de les tropes d’Israel, que tu has insultat. Avui mateix el Senyor et farà caure a les meves mans, et mataré i et tallaré el cap. Avui donaré les despulles de l’exèrcit filisteu als ocellots i als animals feréstecs, i tot el país sabrà que Israel té un Déu. Tots els qui són aquí veuran que el Senyor no dona la victòria amb l’espasa o la llança. El Senyor és l’amo de la guerra i avui us farà caure a les nostres mans.” Així que el filisteu s’avançà per enfrontar-se amb David, aquest va sortir dels rengles de l’exèrcit i corregué a plantar-li cara. David va ficar la mà al sarró, en tragué una pedra, brandà la fona i va encertar el filisteu al mig del front. La pedra se li va clavar al front i ell caigué de cara a terra. David havia vençut el filisteu i l’havia mort

només amb la fona i una pedra, sense empunyar l'espasa. Després va anar d'una correguda fins al filisteu, li tragué l'espasa de la beina i el va rematar tallant-li el cap. En veure mort el més valent dels seus guerrers, els filisteus van emprendre la fugida. Llavors els homes d'Israel i de Judà llançaren el crit de guerra i es posaren a perseguir-los fins a arribar a Gat i fins a les portes d'Ecron. Per tot el camí de Xaaraim, fins a Gat i fins a Ecron, hi havia cadàvers de filisteus. Els israelites van parar de perseguir els filisteus i van tornar enrere per saquejar el seu campament. David va agafar el cap del filisteu i el portà a Jerusalem; les armes, se les quedà a la seva tenda.

Samuel 17, 17-54

David venç Goliat. Però és només la intercessió divina el que el fa vèncer el filisteu? Déu hauria pogut ajudar qualsevol altre valeros lluitador de la tropa israelita amb més raó, de forma més justificada. David és un pastor, l'enviat que ha vingut a portar uns queviures als germans a la batalla. David no és ningú i apareix al relat d'improvís. Què té David que no tingui la resta que l'envolta? Què li fa dir a Saül?: *“Que ningú no s'acovardeixi per aquest filisteu. Aquest servent teu anirà a lluitar contra ell.”* David no té por. Això el fa diferent a tots i no té por, no pas per un rampell irracional, sinó per tot el contrari: si és capaç de vèncer la paüra que paralitza la resta és perquè posseeix el coneixement de com vèncer Goliat i així li fa saber a Saül: *“Si ve un lleó o un ós i s'emporta una ovella del ramat, el persegueixo, l'ataco i li prenc la presa de la boca. I si s'abraona contra mi, l'agafo per sota la barra i el mato. El teu servent ha matat lleons i óssos: aquest filisteu incircumcís serà com un d'ells, perquè ha desafiat les tropes del Déu viu!”*. El coneixement de David, com tot coneixement vertader, és fruit de l'acarament amb la

realitat, una necessitat que ha esdevingut acció i que n'ha reeixit en forma de victòria o de fracàs. El coneixement de David és experiència, part indestruable d'ell mateix, la més preuada per pròpia e inalienable: som allò que hem viscut. David posseeix un jo, l'exèrcit israelita és una massa indiferenciada i en el moment de donar el pas endavant tots s'arronsen: són l'individu que se sap amo del seu destí i la massa que farà només el que el seu cabdill li mani. Els integrants de l'exèrcit tenen “coneixements” però no “coneixement”, “informació” però no “experiència” i és per això que es mostren insegurs i tenen por. Però David és lliure perquè és capaç d'entendre en els seus justos termes el problema: “Si Goliat és com un lleó o un ós i jo aquestes bèsties les sé vèncer, a ell també el podré matar perquè sé com fer-ho”. Si, en comptes de pastor, David hagués estat soldat el seu raonament no hauria tingut cap valor. Hauria estat la seva feina: mostrar-se coratjós i ardit davant la lluita, saber com vèncer l'enemic.

El relat bíblic agafa una volada sorprenent precisament perquè capgira els termes. David és el més feble dels febles, el que s'ha quedat a casa amb el pare guardant el ramat mentre els germans són a la guerra. És aquell a qui ningú no esperava al camp de batalla i que té el prosaic encàrrec de deixar el que porta i de tornar amb la soldada dels germans. Aquest “personatge secundari” és el que acaba encarant-se despullat amb el guerrer i vencent-lo. Vencent-lo gràcies al seu enginy i la seva perícia amb la fona. És tanta la força del relat en aquest punt que hom s'oblida que en el text abans s'ha invocat la divinitat en la lluita desigual: *“David va ficar la mà al sarró, en tragué una pedra, brandà la fona i va encertar el filisteu al mig del front. La pedra se li va clavar al front i ell caigué de cara a terra. David havia vençut el filisteu i l'havia mort només*

amb la fona i una pedra, sense empunyar l'espasa". Sentim el relat de l'Antic Testament inesperadament proper perquè tota l'acció esdevé a l'inrevés: qui occeix el gegant és el pastor que prèviament ha raonat el perquè de la seva acció. I mata Goliat de forma sorprenent amb la fona, sense desembeinar l'espasa, una mort quasi moderna amb la pedra que actua talment com una bala. La ironia ha fet acte de presència, som a la modernitat: el res venç el tot i el tot s'esvaeix com si mai hagués existit. Els herois moderns, de la seva condició desvalguda, en fan el seu heroisme i, dels replecs de la seva intimitat, el seu universalisme. De la mateixa manera com David venç Goliat, el Quixot envesteix els qui neguen la llibertat i Josef K, el personatge de Kafka, s'enfronta sol al laberint del món.

L'any 1991 el pintor i escultor Antoni Llena va teixir una inesperada paràbola amb tots aquests elements. La seva escultura *David i Goliat*, emplaçada rere les torres bessones de la Vila Olímpica de Barcelona, és una mostra del vigor i de la pervivència del mite, del relat bíblic en aquest cas, i de com al llarg de les generacions és capaç de continuar il·luminant-nos amb la seva força feta de misteri i extemporaneïtat.

Tot allò que ens explica com a individus s'escapa. Llena ho ha dit amb aquestes paraules: "L'ambigüitat cospa el tot. És la seva ironia. Ens diu que tots els instants van i tornen".

Una obra d'art de veritat sempre sobta l'espectador. És estranya, i la seva estranyesa, que és la manera com manifesta la seva multiplicitat de sentits, no deixa mai d'interrogar qui s'hi acosta. Les escultures de Llena estan fetes d'ambigüitats i David i Goliat, pel que té d'agosament,

n'és un dels millors exemples. Unes comes tija que s'enlairen, que intuïm com la més precisa transposició de la fragilitat del jove David, que sostenen victorioses el cap de Goliat convertit ja en carota, en aparença, en objecte d'escarni i que són, ambdós elements, al mateix temps equívocs i desconcertants.

Són extremitats que enlairen el trofeu però que no estan del tot segures de la seva estabilitat, de la seva victòria: fimbren i, en moure's, el rostre que sostenen agafa vida perquè només el que és viu té una ombra que el segueix a batzegades. Una màscara, la del Goliat occit, blanca com la neu o com la mort, que pesa dotze tonelades però que sura. És una experiència singular experimentar el contacte amb aquesta obra un dia de pluja o de forta calor, de vent; l'obra canvia radicalment i els seus instants són com els de la vida diferents i i·legibles. *David i Goliat* és un resum, totes les obres aconseguides ho són, dels propòsits estètics de l'artista: la lluita contra la gravetat, la feblesa –David, altre cop– com a força, una força feta d'incerteses però que venç, que colpeix però que no nafra, com va dir Pere Gimferrer de l'obra de Joan Miró del qual Llena és el seu deixeble directe. Miró va conjurar, on hi havia hagut un escorxador, l'enigma de la fecunditat i el sexe, un fal·lus erecte de deu mil anys d'antiguitat i el somni d'una dona i un ocell. Llena al costat d'uns gratacels idèntics a milers d'altres gratacels hi ha semblat un enigma, un fantasma de nom bíblic que es mou intentant vèncer l'anclatge que el té subjecte a Barcelona, entre nosaltres encara.

Albert Perelló

CAN **SISTERÉ**

Centre d'Art Contemporani

Can Sisteré. Centre d'Art Contemporani

Carrer de Sant Carles, s/n
08921 Santa Coloma de Gramenet
Tel. 93 385 13 12
www.gramenet.cat

Horari

De dimarts a divendres de 17 a 21 h
Dissabtes d'11 a 13.30 i de 17 a 21 h
Diumenges d'11 a 13.30 h
Dilluns i festius, tancat

Públic i privat / Antoni Llena

Període
Del 17 de juny al 23 de juliol de 2010

Tinenta d'alcalde ponent de Cultura
Montserrat Olivés

Coordinació
Joan González

Text
Albert Perelló

Fotografies:
Antoni Bernad

Disseny gràfic
Estela Robles

Edició:
Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Impressió:
Novaera

DL: B-25103-2010

SC+

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

Diputació
Barcelona | Àrea de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura